

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER.....	IX
KISALTMALAR.....	XVII
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

NAFAKA KAVRAMI, YOKSULLUK NAFAKASININ TARİHSEL GELİŞİMİ, NAFAKA TÜRLERİ, YOKSULLUK NAFAKASININ HUKUKİ NİTELİĞİ, ÖZELLİKLERİ, AMACI VE DİĞER HUKUK SİSTEMLERİNDE YOKSULLUK NAFAKASI

§1. NAFKA KAVRAMI.....	5
I. SÖZLÜK ANLAMI OLARAK NAFKA.....	5
II. HUKUKİ TERİM OLARAK NAFKA.....	6
§2. YOKSULLUK NAFAKASININ TARİHSEL GELİŞİMİ.....	7
I. 743 SAYILI MEDENİ KANUN'A KADAR OLAN DÖNEM.....	7
II. 743 SAYILI MEDENİ KANUN DÖNEMİ.....	8
III. 1988 TARİHLİ DEĞİŞİKLİKTEN 4721 SAYILI KANUNA KADAR OLAN DÖNEM.....	11

§3. NAFKA TÜRLERİ.....	13
I. BAKIM NAFKALARI	15
A. Tedbir Nafakası	16
B. İştirak Nafakası	24
C. Eğitim Nafakası.....	26
II. YARDIM NAFKALARI	28
A. Yardım Nafakası	28
B. Yoksulluk Nafakası	34
§4. YOKSULLUK NAFKASININ HUKUKİ NİTELİĞİ, ÖZELLİKLERİ VE AMACI	35
I. NAFKANIN HUKUKİ NİTELİĞİ.....	35
II. NAFKA ALACAĞININ ÖZELLİKLERİ.....	36
A. Nafaka Alacağıın Devredilmesinin Mümkün Olmaması	37
B. Nafaka Alacağı Üzerinde Rehin Tesis Edilememesi	38
C. Nafaka Alacağıın Haczedilememesi	38
D. Nafaka Alacağıında Feragat ve İbra	42
E. Nafaka Alacağı Alacaklının Rızası Olmadan Takas Edilememesi.....	43
F. Nafaka Alacağıının Miras Yoluyla Geçmemesi.....	44
III. YOKSULLUK NAFKASININ AMACI.....	45
A. Genel Olarak Yoksulluk Nafkasının Amacı.....	45
1. Yoksulluk Nafkasının Teorik Olarak (de lege lata) Amacı.....	45
2. Yoksulluk Nafkasının Olması Gereken (de lege ferenda) Amacı.....	47
3. Yoksulluk Nafkası Kavramının Yoksulluk Nafkasının Amacı Kapsamında Değerlendirilmesi....	49
B. Evlilik Sonrası Dayanışma İlkesi.....	50
C. Clean Break İlkesi	51
§5. DİĞER HUKUK SİSTEMLERİNDE YOKSULLUK NAFAKASI.....	53

I. İSVİÇRE HUKUKU.....	53
II. ALMAN HUKUKU.....	61
III. AVRUPA AİLE HUKUKU KOMİSYONU PRENSİPLERİ .	63
IV. İSLAM HUKUKU.....	66
A. İslam Hukuku'nda Boşanma Sonrası Nafaka.....	66
B. İslam Hukuku'nda Mehir.....	70
C. Türk Medeni Hukukunda Mehir.....	74

İKİNCİ BÖLÜM

YOKSULLUK NAFAKASININ GENEL HÜKÜMLERİ, YOKSULLUK NAFKASININ KUSUR AÇISINDAN, SÜRE AÇISINDAN VE YOKSULLUK AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

§6. YOKSULLUK NAFKASININ GENEL HÜKÜMLERİ	79
I. YOKSULLUK NAFKASININ ŞARTLARI.....	79
II. YOKSULLUK NAFKASININ BAŞLANGICI.....	80
III. YOKSULLUK NAFKASININ MİKTARI	82
A. Nafaka Miktarının Belirlenmesi	82
1. Nafaka Miktarının Mahkemece Belirlenmesi	82
2. Nafaka Miktarını Eşlerin Anlaşarak Belirlemesi	84
B. Nafaka Miktarının Uyarlanması.....	85
IV. YOKSULLUK NAFKASININ ÖDENME BİÇİMİ.....	88
A. Nafakanın İrat Biçiminde veya Toptan Ödenmesi	88
B. Nafakanın Yabancı Para ile Ödenmesi.....	90
§7. YOKSULLUK NAFKASININ KUSUR AÇISINDAN İNCELENMESİ	91
I. BOŞANMA HUKUKUNDA KUSUR İLKESİ.....	91
II. YOKSULLUK NAFKASINDA KUSUR ŞARTI	93
A. Eşlerin Kusurunun Görünümleri.....	93

1. Nafaka Talep Eden Eşin Kusurunun Daha Hafif Olması.....	93
2. İki Tarafın Kusurunun Eşit Olması Durumu.....	94
3. Nafaka Talep Eden Eşin Daha Ağır Kusurlu veya Tam Kusurlu Olması.....	94
B. Nafakanın Takdirinde Esas Alınacak Kusurun Boşanma Sebepleri Açısından İncelenmesi.....	95
1. Özel Boşanma Sebepleri Açısından.....	96
a. Zina.....	96
b. Hayata Kast, Pek Kötü veya Onur Kırıcı Davranış.....	98
c. Suç işleme ve Haysiyetsiz Hayat Sürme.....	98
d. Terk.....	99
e. Akıl Hastalığı.....	100
2. Genel Boşanma Sebepleri Açısından.....	102
a. Evlilik Birliğinin Temelinden Sarsılması.....	102
b. Anlaşmalı Boşanma.....	104
c. Ortak Hayatın Yeniden Kurulamaması.....	105
C. Kusur Şartı Bağlamında TMK m. 175 İkinci Fıkranın Gerekliliğinin Değerlendirilmesi.....	105
§8. YOKSULLUK NAFKASININ SÜRE AÇISINDAN İNCELENMESİ	107
I. TÜRK HUKUKUNDA YOKSULLUK NAFKASININ SÜRESİ	107
A. Genel Olarak.....	107
B. Süresiz Nafaka Meselesinde Hâkimin Takdir Yetkisi Sorunu	110
C. Süresiz Nafakaya İlişkin Anayasa Mahkemesinin Tutumu.....	118
1. 2011/136 Esas 2012/72 Karar Sayılı 17.05.2012 Karar Tarihli Başvuru.....	118
2. 2015/57 Esas 2015/58 Karar Sayılı 17.06.2015 Karar Tarihli Başvuru.....	124

3. Değerlendirme	126
D. Yoksulluk Nafakasında Süreye İlişkin Güncel Gelişmeler	127
1. Meclis Araştırma Komisyonu Raporu	128
2. Kazanılmış Hak İddiası	130
II. YOKSULLUK NAFAKASININ SÜRESİNİN BELİRLENMESİ	133
§9. YOKSULLUK NAFAKASININ YOKSULLUK KAVRAMI AÇISINDAN İNCELENMESİ	135
I. YOKSULLUK KAVRAMI	135
A. Sözlük Anlamı Olarak Yoksulluk	136
B. Hukukta Yoksulluk Kavramı	136
C. Diğer Sosyal Bilimlerde Yoksulluk Kavramı	138
1. Mutlak Yoksulluk- Nisbi Yoksulluk	138
2. Objektif Yoksulluk- Sübjektif Yoksulluk	139
3. Sosyal Dışlanma ve Bağımlılık	139
II. NAFKA TALEP EDEN EŞİN YOKSULLUĞA DÜŞMÜŞ YA DA DÜŞECEK OLMASI ŞARTI	140
A. Genel Olarak	140
B. Yoksulluk Koşulunu Engelleyebilecek Bazı Durumlar	142
1. Genel Olarak	142
2. Nafakaya Hak Kazanabilme Bağlamında Asgari Ücret Sorunu	144
3. Hak Kazanılan Tazminat ile Yoksulluğun Son Bulması	147
4. Yoksulluğu Ortadan Kaldırıcı Etkiye Sahip Olabilecek Başka Durumlar	150
III. YOKSULLUĞA DÜŞECEK OLAN EŞİN NAFKA TALEBİNDE BULUNMASI	151
A. Genel Olarak	151
B. Taleple Bağlılık	154

IV. YOKSULLUKLA BOŞANMA ARASINDA İLLİYET
BAĞININ BULUNMASI..... 155

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

**YOKSULLUK NAFKASININ SONA
ERMESİ, YOKSULLUK NAFKASINDA
USUL HÜKÜMLERİ VE BOŞANMA
SONRASI YOKSULLUĞU ÖNLEMeye
YÖNELİK ALTERNATİF FİKİRLER**

§10. YOKSULLUK NAFKASININ SONA ERMESİ.....157

I. KENDİLİĞİNDEN ORTADAN KALKMA 158

A. Taraflardan Birinin Ölmesi Halinde..... 158

B. Süreli Nafakada Sürenin Sona Ermesi 160

C. Nafaka Alacaklısı Tarafın Yeniden Evlenmesi 161

D. Nafaka Borçlusunun Yeniden Evlenmesi Sorunu..... 162

II. MAHKEME KARARIYLA ORTADAN KALKMA 163

A. Alacaklı Tarafın Evlenme Olmaksızın Fiilen Evliymiş
Gibi Yaşaması..... 164

B. Alacaklı Tarafın Haysiyetsiz Hayat Sürmesi 167

C. Alacaklı Tarafın Yoksulluğunun Ortadan Kalkması..... 169

§11. YOKSULLUK NAFKASINDA USUL HÜKÜMLERİ 171

I. YOKSULLUK NAFKASINDA TARAFLAR.....171

A. Davacı 172

B. Davalı..... 172

II. YOKSULLUK NAFKASINDA GÖREVLİ MAHKEME. 173

III. YOKSULLUK NAFKASINDA YETKİLİ MAHKEME 174

IV. YOKSULLUK NAFKASINDA İSPAT YÜKÜ.....176

V. YOKSULLUK NAFKASINDA ZAMANAŞIMI..... 177

VI. YOKSULLUK NAFKASINDA YARGILAMA
GİDERLERİ VE VEKALET ÜCRETİ.....178

VII. YOKSULLUK NAFKASININ TAHSİLİ	181
A. Genel Olarak	181
B. Yoksulluk Nafkasının Ödenmemesi Halinde Tazyik Hapsi	181
C. Yoksulluk Nafkasının Haciz Sırasında Önceliği	183
D. Maaş ve Ücret Haczinin Mümkün Olması	186
§12. BOŞANMA SONRASI YOKSULLUĞU ÖNLEMENE YÖNELİK ALTERNATİF YÖNTEMLER.....	188
I. BOŞANMA SONRASI YOKSULLUĞUN YARDIM NAFAKASI İLE ÖNLENMESİ.....	189
A. Genel Olarak	189
B. Yardım Nafkası ve Yoksulluk Nafkasının Karşılaştırılması	193
II. BOŞANMA SONRASI YOKSULLUK FONU	194
A. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Bünyesinde Boşanma Sonrası Destek Birimi Oluşturulması veya Mevcut Birimlerin Bu Husus Çerçevesinde Yenilenmesi	194
B. Boşanma Sonrası Yoksulluk Fonu Oluşturulması	195
C. Boşanma Sonrası Yoksulluğa Düşecek Olan Tarafa Meslek Edindirilmesi ve Çalışma Kolaylığı Sağlanması ..	198
III. BOŞANMA SONRASI YOKSULLUĞUN GİDERİLMESİNDE KARMA YÖNTEM: TOPLUM VE DEVLET İŞ BİRLİĞİ.....	199
SONUÇ	201
KAYNAKÇA	213